

VERANDERINGEN

IN DEZE TIJD

Orde Der Verdraagzamen

's-Gravenhage

NO. 222.

PRUS FL. ^{3,75}~~2,50~~.

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

VERANDERINGEN IN DEZE TIJD.

Wij kunnen beginnen met een aardig voorbeeld. In China zijn er een paar aardbevingen achter elkaar geweest; de laatste was de dood van Mao. Die is nu officieel bekend.

Als we kijken wat eigenlijk een rol speelt in dat land, dan ontdekken we dat men een soort zekerheid heeft opgebouwd. Het industrialisatieproces heeft langzaam maar zeker een tamelijk rigide maatschappij, vooral een religieus-politieke maatschappij zou je haast kunnen zeggen, doen ontstaan. Men had zo het gevoel, dat men alles zou moeten kunnen verdragen, alles in orde zou kunnen maken en meester zou worden van het noodlot. Dat is nu niet waar gebleken. Dit betekent dat er grote moeilijkheden voor zo'n land op komst zijn. Maar dit is nu één land. Een land waarmee u voorlopig althans niet zoveel te maken zult krijgen.

Over de gehele wereld is die situatie te zien. Als we de situatie van de westelijke wereld ontleden, dan komen we tot de volgende conclusie: Bij een toenemende welvaart is een toenemende hebzucht ontstaan. Hierdoor heeft de massa steeds meer eisen gesteld, maar gelijktijdig wilden degenen die de topklasse vermden natuurlijk van hun eigen prerogatieven geen afstand doen. Het resultaat is geweest dat niet alleen de prijzen de pan uit zijn gerezen, dat is niet zo erg, maar dat er een klimaat is ontstaan - geestelijk en anderszins - waarin de mens eigenlijk geen en vrede meer vindt. De zekerheden, die men meende verworven te hebben, vallen weg. De macht, die men meent te bezitten, blijkt in vele gevallen hol. Wanhopig zoekt iedereen naar een mogelijkheid om toch zichzelf te handhaven en vooral zijn eenmaal verworven rechten en voordelen ten koste van alles te verdedigen tegen iedereen en alles. Dit geldt evengoed voor de Kerk van Rome als voor de een of andere partij. Dit geldt evengoed in een communistische maatschappij als in een kapitalistische.

Als je kijkt in de Derde Wereld, is het ook daar precies hetzelfde. Iedereen is bezig zijn eigen verlangens na te streven in een wereld waarin die verlangens nu niet meer tot de mogelijkheden behoren. Wie de veranderingen in de huidige maatschappij wil beschouwen, zal ongetwijfeld met dit effect rekening moeten houden. Want wat krijgen we? Wanorde.

Het is niet mogelijk om b.v. in Nederland bij een gelijktijdig stijgen van het sociale verzorgingspeil en de sociale voorzieningen tevens het inkomenspeil van de gemiddelde Nederlander te handhaven, zelfs maar op het niveau waarop het thans staat. Toch roept iedereen om toenemende sociale voorzieningen. Men wil verplichtingen aangaan tegenover het buitenland, tegenover iedereen. Men stelt zijn eisen. Men is bereid te staken (wat ook erg kostbaar is) en men kan eigenlijk geen vrede vinden met het feit, dat men zich moet beperken.

Die beperking zal aan alle kanten moeten plaatsvinden. De regering zal zich net zo goed moeten beperken als de burger, maar niemand gelooft erin. Iedereen denkt: de geldmachine draait wel. Het resultaat is, dat de prijzen stijgen en dat men op die manier een veel groter aandeel moet bijdragen aan deze krankzinnige ontwikkeling dan eigen noodzakelijk zou zijn.

De mensen moeten dus zekerheid vinden. Zekerheid vinden in deze maatschappij - en dat beseft iedereen meer en meer - kun je haast niet. Al datgene wat eens onaantastbaar was, blijkt plotseling minder stevig op zijn pootjes te staan dan men wel dacht.

Dan kunt u denken aan de Watergate-affaire, aan de nederlandse Soestdijkgate of aan de Baarn-kwestie. U kunt denken aan de schandalen die zich o.m. rond een Strauss afspelen: het ondergrondse schandaal dat nog wel naar boven zal komen en dat te maken heeft met het optreden van Heinemann indertijd. Al die dingen spelen een rol en niemand vertrouwt eigenlijk nog werkelijk het gezag. Zelfs als het gaat om het onfeilbare gezag van de Paus of de onaantastbare leer van de een of andere Synode, dan blijkt steeds meer dat de mensen er niet meer in vliegen; ze geloven er niet in. En toch moet je ergens in geloven. Dit betekent dat we op dit moment - en dan heb ik het speciaal over de huidige periode - komen te staan voor een splitsing der geesten.

De ene groepering (zich waarschijnlijk nog niet geheel bewust van de consequenties van hetgeen zij nastreeft) is voor een toenemende anarchie. Een andere groepering - hetzij links of rechts - is in feite voor dictatuur. De roep naar "sterke mannen" wordt overal al hoorbaar. Maar wie is er sterk? Er zijn eigenlijk maar weinig "sterke mannen" die iets feitelijks kunnen doen. Overal is er een toenemend verzet tegen het maatschappelijk mechanisme, dat men het best zou kunnen omschrijven als een langzaam maar zeker tot doel in zichzelf geworden bureaucratie. Daar kun je niet tegenop. Je hebt het gevoel van machteloosheid. Je moet ergens naar zoeken. Dat kun je doen door te keer te gaan tegen de mensen, tegen de maatschappij. Je kunt het natuurlijk ook doen door in jezelf te zoeken naar nieuwe mogelijkheden, nieuwe kennis en nieuwe wegen. Alle veranderingen voor de komende jaren - en dan denk ik toch wel aan een periode van 15 tot 20 jaar - zullen op deze factoren zijn gebaseerd.

Dan komen we als vanzelf aan de vraag, of de geestelijke aspecten direct kenbaar en direct belangrijk zullen zijn?

Er zijn heel veel mensen die hopen dat er Meesters zullen komen die de mensen allemaal bekeren, terwijl weer anderen wachten op een massale landing van Vliegende Schotels waaruit weldoende wezens tevoorschijn zullen komen, die de mensen op aarde onmiddellijk zullen leren hoe ze het wel moeten doen en een ieder die stout is de roe zullen geven. Dat is natuurlijk onzin. Er kan in een geestelijke omwenteling nooit sprake zijn van een absoluut gezag en van een onmiddellijk effect. Voor degenen die daar anders over denken wil ik erop wijzen, dat het honderden jaren heeft geduurd voordat het christendom zich doorzette en dat het zichzelf toen niet eens als een christendom wist door te zetten. Dus geen onmiddellijke oplossing van die kant, maar een verandering van innerlijk leven. Welke factoren zullen daarbij de grootste rol spelen?

In de eerste plaats:

Er is een grotere tolerantie voor afwijkend denken en gedrag ontstaan zolang dit de eigen wil en het eigen belang niet aantast. Dat geldt niet alleen voor naturistenstranden en dergelijke zaken, maar het betekent wel degelijk een zekere waardering voor groepen, die men op zich misschien een beetje dwaas acht. Alleen indien het eigen belang wordt geschaad, treedt men ertegen op, verder laat men hen rustig gaan.

Deze tolerantie betekent echter ook - en dat ziet men wel eens over het hoofd - een mogelijkheid om ruimer waar te nemen. Verdraag-

zaamheid is iets waarmee je blikveld wordt verruimd. Je gaat zien hoe anderen leven, waarom anderen zo leven.

Het is nog niet zo lang geleden dat men achter het woord "homofielen" een T zette om daarmee gelijktijdig de morele kwaliteit aan te geven. Dat is nu niet meer het geval.

Het is nog niet zolang geleden dat men groeperingen als Jehova's Getuigen, Mormonen e.d. zonder meer terijze schoof als waanzinnig geworden christenen of erger: heidenen, die zich op het christendom beroepen. Dat is voorbij. Men gaat begrijpen dat ze een eigen bestaansrecht hebben. Een uitzondering zou men kunnen maken voor het jodendom dat op dit moment althans door vele westerse landen en wegens een soort schuldbesef wederom in een uitzonderingspositie is geplaatst, namelijk: zij hebben zoveel geleden, daarom mogen ze meer. Dat is natuurlijk ook niet juist. Maar zelfs dan is er begrip.

Er is begrip voor de opstandelingen in Afrika (Frelimo e.d.). Maar er is ook begrip voor de mensen, die terug willen naar de oercultuur van Afrika, die weer de medicijnman op de voorgrond willen plaatsen, die oude stangebruiken in ere willen houden, die de oude besloten gemeenschappen weer willen oprichten in de plaats van een verstedelijkte en verpauperde zwarte maatschappij

Mensen, die innerlijk deze ruimheid hebben gevonden, zullen ook over zichzelf op een andere manier gaan denken en oordelen. Ze zullen meer openstaan voor verschijnselen in hun eigen leven die ze tot voor kort terzijde schoven als zijnde onbehoorlijk, niet passend of in strijd met Gods wil. Ontwikkeling.

In de tweede plaats:

Nu het gezag overal faalt - zij het in meer of mindere mate - en daarmee het respect voor het gezag steeds meer begint weg te vallen en in de plaats daarvan hoogstens de angst voor de macht komt, is het duidelijk dat de mens ook meer zelf gaat denken. Zelfstandig denken, zelf een oordeel hebben over de zaken, voor zichzelf uitmaken wat in hem en buiten hem wel en niet belangrijk is, is een voornamelijk factor in elke ontwikkeling in deze tijd. Want mensen, die voor zichzelf een keuze kunnen doen en die bereid zijn aan die keuze ook inderdaad consequentie te verbinden, zullen als vanzelf een nieuwe leefwijze, maar ook een nieuw geestelijk leven introduceren.

In de derde plaats:

Wij zien dat in zeer veel gebieden op deze wereld langzaam maar zeker een keuze moet worden gedaan tussen wat men kan noemen: gemeenschapsvoorzieningen en particuliere voorzieningen. Ik wil hier wijzen op de schijnbare strijdigheid van belangen van openbaar vervoer en eigen vervoer in uw land. Het is duidelijk, dat dit op zich een krankzinnige situatie is. Want alle vervoer, dat voor allen toegankelijk is waarvan iedereen gebruik kan maken, zal altijd meer moeten worden bevorderd dan het vervoer dat slechts voor een enkeling of voor enkelen toegankelijk is, ook als die enkelen in het aantal vervoermiddelen een meerderheid vormen. Hierdoor ontstaan conflicten waarbij - ik neem uw land als voorbeeld - de automobilist zijn vrijheid om van de weg gebruik te maken verdedigt en gelijktijdig anderen zich afvragen, of het nu wel redelijk is om alle openbaar vervoer onder deze neiging te laten lijden en zo dus de verkeersmogelijkheden voor hen die geen auto bezitten te beperken.

Dit is een verschijnsel, want het geldt niet alleen voor het verkeer. Het geldt eveneens in situaties als werkgelegenheid, kunst-subsidie beleid, het weer opnemen in de maatschappij van mensen die gevangen hebben gezeten, het weer opnemen in de maatschappij van mensen die kanker, t.b. of iets dergelijks hebben gehad of die in een psychiatrische inrichting verpleegd zijn geweest. De gemeenschap kan niet anders doen dan steeds meer groeien naar gemeenschappelijkheid. Er zijn namelijk te-

veel mensen om in te gaan op een zuiver individualisme dat een volkomen vrijheid op elk terrein inhoudt. Maar dat betekent, dat ik steeds meer rekening moet gaan houden met al degenen die om mij heen zijn. Dat betekent, dat men offers moet brengen, maar aan de andere kant nieuwe rechten verworft, nieuwe mogelijkheden waaraan men vroeger niet heeft gedacht.

Geestelijk geldt weer precies hetzelfde. Als wij onze alleen-zaligmakende leer of onze Goeroe hebben, dan zijn we geneigd de rest van de wereld buiten te sluiten. Maar het gaat er niet meer om een contact met de wereld te vinden en daardoor met het leven, met het werken van anderen. De noodzaak is enerzijds een synthese te zoeken tussen onze eigen belangen en die van de gemeenschap en anderzijds is daar de noodzaak om toch onszelf te blijven en onze eigen waarden juist uit te drukken. Dit betekent, dat steeds meer mensen moeten zoeken naar een manier om zichzelf te zijn volgens hun beste besef binnen de normen die de gemeenschap stelt.

Met deze drie punten hoop ik althans enigszins te hebben aangetoond dat er een geestelijke ontwikkeling aan de gang is die ook direct blijkt uit de stoffelijke verschijnselen.

Dan moeten we nu de ontwikkelingen gaan beschouwen zoals deze zich op de aardbol afspelen. Dan is het belangrijkste voor de mensen

De economie.

De economie is aan het veranderen. Er is een tijd geweest dat vraag en aanbod bepalend konden zijn. Nu komt er een tijd dat de vraag altijd zo groot is dat degene die het aanbod doet meester is. Om het eenvoudig te zeggen: vroeger was de koper koning, nu is het de verkoper. Dat klinkt wat vreemd, maar het nog altijd waar. Zelfs als de verkoper grote omkoopsommen geeft, zo is hij het ten slotte die uitmaakt wat er gebeurt, niet de ander. In een dergelijke situatie moet wel in toenemende mate een tekort ontstaan dat zeker niet voortkomt uit een werkelijk tekort aan grondstoffen, middelen en mogelijkheden, maar eerder uit een verkeerde verdeling daarvan; namelijk, wie veel heeft, kan veel gebruiken en misbruikt veel. Zij die niets hebben, moeten het dan krijgen. Bedelen, stelen, afpersen zijn dan de methoden die men kan gebruiken; en dat doet men op het ogenblik dan ook rijkelijk.

Als u wist hoeveel afpersingen er op commercieel vlak tegenwoordig worden gedaan, dan zoudt u waarschijnlijk met de ogen knipperen. En misschien bent u al zover gekomen dat u het b.v. heel normaal vindt dat, als je een order plaatst in de Ver. Staten, je daarvoor in de plaats een groot aantal orders krijgt. Dat heet dan werkgelegenheid en man-uren, maar het betekent in feite natuurlijk winst.

Het is duidelijk dat deze economie niet kan blijven functioneren zonder steeds meer gestoord te worden. Oorzaak van de storing: arme landen zullen proberen middels hun grondstoffen afpersing te plegen. Die afpersing is dan niet rechtvaardig. Ze zal bovendien nooit het gehele volk van de afperser ten goede komen, maar economisch gezien speelt ze een grote rol.

Arbeid.

In zeer veel landen is arbeid te duur geworden. Dit betekent, dat alle arbeid steeds meer wordt verschoven naar die landen waar arbeiders met minder genoegen nemen. Dit betekent, dat de koopkracht daalt in die landen, die deze producten zouden moeten afnemen, hetgeen weer resulteert in een vermindering van handel en handelsmogelijkheid. Deze ontwikkeling zal zich ongetwijfeld nog een vijftal jaren voortzetten. We kunnen spreken van een lichte economische verbetering voor de grote bedrijven in ongeveer 8 à 9 maanden en een langzame verbetering in meer algemene zin - en dan voornamelijk voor de minder dure landen, dus waar de arbeid minder duur is - in ongeveer 2½ jaar. Conclusie:

Economische moeilijkheden dwingen tot een verandering van houding en inzicht. Men moet eenvoudig de huidige structuur voor een deel verlaten

wil men in staat zijn in leven te blijven. Daar waar de arbeiders langzamerhand een grote macht gaan vormen, zal men met hun belangen rekening moeten houden. Dit betekent, dat de structuur van bedrijven en productieprocessen gewijzigd zal moeten worden en dit zal ongetwijfeld gebeuren. Het betekent ook, dat er een nieuwe filosofie van het kapitalisme moet worden opgezet, dat men een totaal nieuwe denkwijze zal moeten vinden en dat deze zeker niet kan berusten op een paternalistisch gezag of op een paternalistisch economische macht.

Inspraak zal meer en meer ingang vinden zowel in bedrijven als in andere sociale processen. Het resultaat hiervan zal zijn: een grotere mondigheid bij steeds meer mensen. En mag ik er nog bijvoegen, dit impliceert dat men zich geestelijk en mentaal steeds meer gaat bezighouden met het leven en de wereld waarin men leeft. Het is bijna onvermijdelijk, dat daaruit ook bepaalde bewustwordingen voortkomen.

Politiek.

De politiek kunnen we gemakkelijk omschrijven: waar het de handel slecht gaat, daar probeert men natuurlijk de eigen productieprocessen en handel te beschermen. Dit zal ongetwijfeld gelden in de U.S.A. Maar als ook de Sovjet Unie enigszins in moeilijkheden raakt, is het duidelijk dat ook deze zich naar buiten toe veel barser zal moeten opstellen, dat kan niet anders. Het is ook duidelijk, dat China intern in grote verwarring verkeert. En aangezien er een interne nachtsstrijd aan de gang is, die waarschijnlijk zelfs weer zekere generaals zal verleiden een revolutie in een afgelegen provincie te beginnen, mogen we ook aannemen dat China zijn gedrag tegenover de buitenwereld redelijk zal wijzigen. Het is duidelijk, dat deze wijziging weer invloed zal hebben op bepaalde dichtbevolkte landen. Dan denk ik hier niet alleen aan Nederland en België maar ook aan Japan. Hierdoor zal er een besef komen voor datgene wat men zelf kan doen.

Men loopt dan in Nederland misschien weer op houten klompen, die men zelf heeft gemaakt uit eigen hout i.p.v. te lopen op italiaanse schoenen, die gemaakt zijn door tjechische schoenmakers uit russisch, roemeens of indiaas leer.

Ook hier weer een enorme pressie die zowel sociaal, politiek als economisch een rol speelt. Onder die druk zullen de mensen steeds onzekerder worden. Ze zullen gelijktijdig hogere en onvervulbare eisen stellen aan degenen die hen besturen en voor zichzelf zoeken naar een nieuw houvast. En alweer, dit nieuwe houvast kan alleen gelegen zijn in een geloof of geloofdiscipline dan wel in een occulte of mystieke scholing. Dit zijn de wegen tot ontvluchting die steeds meer mensen gaan gebruiken.

De totale beïnvloeding van de wereld.

Ook daar zijn veranderingen aan de gang. We kunnen in de eerste plaats vaststellen dat in de laatste 7 à 8 jaren overal op de wereld kenbare en aanmerkelijke klimaatsverschuivingen hebben plaatsgevonden. Het is verder met zekerheid te zeggen, dat dit in de komende jaren zich nog een tijdlang zal voortzetten. Dit betekent, dat de mensen veel soepeler moeten zijn en zich onmiddellijk moeten aanpassen aan de eisen en de omstandigheden dan zij voordien deden, tenminste als ze willen overleven. Dit impliceert weer dat men veel besluitvaardiger moet zijn. Men moet meer intuïtief gaan reageren. Een boer b.v. moet niet zeggen: Als het misschien een droge zomer wordt, zal ik een besproeiingsinstallatie aanschaffen. Neen, hij moet zeggen: Ik heb het gevoel dat het een droge zomer zou kunnen worden en dus moet ik nu reeds zorgen dat ik een sproei-installatie heb. Op elk ander terrein kan dit ook gelden.

Men zal zeggen: Misschien wordt de olie niet veel duurder, maar de kans is er. Indien ik het gevoel heb dat ze duurder wordt, dan ga ik of over op

andere brandstof of, indien dat niet mogelijk is, zal ik voorraden vormen. Dit intuïtief snel reageren brengt echter een groot aantal onbewuste waarden, die lange tijd verdrongen zijn weer op de voorgrond.

De mensen, die meer gaan werken met deze intuïtieve innerlijke processen, zullen ook meer openstaan voor geestelijke waarden die uit de wereld van de geest komen. Hierdoor zal een deel van de menselijke reacties een verandering ondergaan. Daarnaast zal bij de mensen een versnelde reactie plaatsvinden ten aanzien van nog niet volledig kenbare invloeden. Er zullen steeds meer gevallen zijn dat de mensen vooruit lopen op ontwikkelingen, die op dat moment nog niet heten vast te staan. Dat zal een enorme strop zijn voor speculanten en daarnaast een grote schade voor vele bankinstellingen, vrees ik. Voor de mensen zelf betekent het in ieder geval een wereld die wijder is; het overschrijden van de beperktheid van het zintuiglijk tijdsbeleven.

Ik meen, dat ook deze verandering zich zal doorzetten. Ofschoon de factoren, die daartoe aanleiding geven waarschijnlijk over tien jaar weer aanmerkelijk verminderd zullen zijn, geloof ik toch dat een deel van de mensen die eigenschappen blijft behouden en dat daardoor hun totale actie en reactie - geestelijk zowel als stoffelijk - zich aanmerkelijk wijzigt. Ik meen, dat een ontwikkeling van paranormale gaven onvermijdelijk is.

Hiermede heb ik de meeste punten wel afgehandeld die met de veranderingen in deze tijd samenhangen. Toch zijn er nog een paar punten, die ik zelf graag aan deze inleiding zou willen toevoegen.

"Alle leven is onderling verbonden, want alle leven heeft één bron. Door die bron bestaat de band. Wie de band van leven met leven ontkent, ontkent een deel van zichzelf. En zo zichzelf verminkt hebbend, zal hij minder beseffen en minder bereiken." (citaat)
Ik meen dat deze uitspraak zeer belangrijk is, als je begrijpt wat het betekent; Hoe meer je jezelf zoekt, hoe meer je jezelf tekort doet.

"Het is een dwaas, die als hij een grote afstand moet afleggen gaat lopen, ofschoon hij kan rijden."

De mens zal de middelen moeten gebruiken, die hem nu ter beschikking staan. Hij zal zich daarbij niet moeten laten drijven door theorieën en stellingen, maar slechts door zijn besef van juistheid.

Als wij steeds juister handelen volgens eigen inzicht, dan zullen we daardoor ook steeds meer in harmonie zijn met de totaliteit. Onze krachten en mogelijkheden nemen toe; ~~erm~~ dus bereiken we meer dan de anderen. Degenen die in de toekomst met innerlijke krachten en waarden gaan werken - en dat geldt voor de eerste vijftig jaren zeker - zullen grotere mogelijkheden en kansen hebben in het stoffelijk bestaan, in de samenleving (dus in het sociale geheel) zowel als in geestelijk opzicht. Dit gebruik van geestelijke en paranormale krachten zal de mensheid doen neigen te gaan in de richting van deze innerlijke ontwikkeling. Ik ben ervan overtuigd dat hierdoor de mensheid a.h.w. nieuwe vermogens zal ontwikkelen of oude vermogens herontwikkelt.

Een leer is vaak de moord op de praktijk.

Dat is heel begrijpelijk. Een leer wordt gezien als iets wat losstaat van het alledaagse. Een praktijk behoeft je niet zo nadrukkelijk te formuleren. Indien ze wordt beleefd, brengt ze zoveel gevolgen voort dat ze verankerd raakt in het geheel van de mensheid. Er zullen heel wat leerstellingen worden verkondigd in de komende periode die alle zeggen, dat zij de oplossing hebben gevonden. En dat zal lopen van het Koninkrijk Gods op aarde via de verhoging van het I.Q. en de bevrijding van de persoonlijkheid tot de enig juiste inwijdingsleer waardoor je in stilte jezelf kunt hervinden.

In al deze gevallen is de leer op zich misschien de omschrijving van de juiste praxis. Maar de praxis wordt gedood door de leer, omdat de mensen menen dat zij zich aan woorden kunnen vastklampen en die woorden stellen boven hun innerlijk beleven en hun praktische ervaring. U zult in deze tijd wel degelijk moeten teruggrijpen naar de praktische ervaring. Dat wat ik werkelijk beleef, wat ik doe, wat ik werkelijk ben, dat is belangrijk. En als ik dat zelf als juist ervaar en ik kan het toevallig in een systeem onderbrengen, dan heb ik een middel om mijn beleven aan een ander over te dragen, te zeggen: zo zie ik het. Maar het betekent niet dat de leer dan in de plaats kan treden van het zelf beleefde.

De noodzaak om je meer aan de praktische waarden dan aan de theoretische waarden vast te klampen, je meer te houden aan het innerlijk beleven van God dan aan het juist volgen van de leer, zal menigeen opportunistisch voorkomen, maar het is onvermijdelijk. Het zal in de komende periode hand over hand toenemen en mijns inziens gelijktijdig een grotere samenhang in harmonie tussen meer mensen mogelijk maken.

De veranderingen in deze tijd zijn dus vooral in de zin van: nieuwe contacten tussen mensen, nieuw besef van eigen mogelijkheden en plaats en een grotereuldiging voor het afwijkende. Ik meen, dat deze factoren - ongeacht hetgeen ik onder de eerste punten reeds heb gezegd over de neiging om sterke mannen en dictatoren te zoeken waar men zelf geen verantwoordelijkheid wil dragen - de komende 2 à 3 eeuwen zullen kenmerken. Het is deze verandering die het sprekendst is. Het is deze verandering die - zelfs als een derde wereldoorlog een deel van wereld zou vernietigen - en het is lang niet zeker dat dat onvermijdelijk is - zal blijven voortbestaan.

De verandering in deze tijd betekent, dat de mensheid een nieuwe fase van leven en denken is binnengetreden. Het houdt in, dat de mens zijn gehele wereld, maar ook zijn visie op de kosmos en op zichzelf zal moeten veranderen, haar zal moeten aanpassen aan de feiten die hij opnieuw ontdekt.

Het betekent, dat de mens zijn wetenschap moet veranderen en die vanuit de praktijk zal moeten beoefenen zoals dat eens het geval is geweest en niet aan de hand van leerboeken, zoals tegenwoordig maar al te vaak gebeurt. Het betekent ook, dat specialismen steeds minder belangrijk worden omdat samenhangen belangrijker zijn dan specifieke gebieden. Kortom, de mensheid is sterk aan het veranderen in deze dagen, maar gelijktijdig groeit ze daarmee naar een vorm toe, die althans de eerste fase van de Aquariusperiode bepaalt en daarmee alle verdere mogelijkheden tot ontwikkelingen die er zullen zijn.

-:-

DISCUSSIE.

- x Zal het individualiteitsbesef oplossen in de werkelijkheid?
- Zo kunt u het niet zeggen. U kunt zeggen, dat de waan omtrent de persoonlijkheid steeds sterker wordt aangetast. Maar als de waan wegvalt, blijft de persoonlijkheid over. Het individu zal steeds belangrijker worden, juist omdat elk individu verschilt van andere individuen en het recht heeft om zonder conditionering en normalisering zichzelf te zijn. Alleen op deze wijze kan dit individu voor de gemeenschap zijn volle betekenis verkrijgen. Maar anderzijds houdt het in, dat geestelijk zowel als stoffelijk het individu zich ook voortdurend als exponent van het geheel zal dienen te beschouwen.
- x Wat is de betekenis van het verschijnen (de herontdekking) van resp. Uranus, Neptunus en Pluto in het licht van de menselijke ontwikkeling?
- Dat is moeilijk te zeggen, omdat ze er altijd zijn geweest. De herontdekking zou dus hoogstens kunnen betekenen dat de mensen, die zich bezighouden met astrologie, een aantal nieuwe waarden in hun berekening kunnen gaan opnemen en daardoor misschien een wat beter begrip krijgen voor al deze mystieke ontwikkelingen van de laatste tijd. Er zijn nog meer mysterie-planeten, zoals u misschien weet, alleen zijn die tamelijk klein. Het zijn geen grote gasmassa's, maar heel kleine kernmassa's. Die kun je ook meeberekenen. Je kunt dan rekenen met 12 planeten. Heb je bij de berekening de omloopbanen goed, dan kun je alle invloeden, die op aarde optreden tamelijk goed berekenen. Of dat nu invloed heeft op de ontwikkeling van de mensheid, ik zou zeggen van niet. U kent de mensen....Als je tegen hen zegt: Denk erom, om 2 uur gaat het regenen, zorg dat je binnen bent of neem een paraplu mee, dan zeggen ze: Nu, zo'n vaart zal het wel niet lopen. Ik heb er geen zin in. Of ze denken er niet aan en halen een nat pak. Ik geloof dus niet dat het voor de ontwikkeling van de mensheid zelf belangrijk is. Je zou het hoogstens een verschijnsel kunnen noemen dat wijst op de verandering, de vernieuwing van denken, innerlijk weten enz. bij de mensen.
- x Zijn de mysterie-planeten Hermes, Demeter en Persephone?
- Dat zijn ze. Het is aardig dat u ze kent, maar het maakt weinig uit. Kijk, als je bij de mensen probeert om hun innerlijke vrijheid te vinden, dan lukt dat niet. Toch zie je weer verschijnselen waardoor je zegt: Ze moet toch ergens in de mensen bestaan. Dat is het belangrijke. Ik noemde de mysterie-planeten alleen, omdat men hier en daar er al mee rekent en daardoor dus nieuwe en andere conclusies trekt. Jammer genoeg heeft men de omloopbaan en vooral de baanhoek niet geheel juist gedefinieerd.
- x Waarom heeft u gezegd: de officiële dood van Mao?
- Omdat Mao al langer dood is dan dit mogelijk was officieel bekend te maken. Het is daar een streng geregelde maatschappij, laten we het zo zeggen. Het was noodzakelijk om eerst een aantal maatregelen te treffen voordat men kon zeggen dat de man dood was. Mao is al langer dood dan men denkt. Degene die de laatste tijd in publiek is verschenen (de laatste keer 4 à 5 maanden geleden) was dus niet de originele Mao van de Lama's. Nu pas is men zover gekomen dat men kan zeggen: Wij hebben de opvolgers, die direct de tendens van Mao zonder meer zouden voortzetten, buiten spel gezet. Nu die buiten spel zijn, zijn er een paar mensen die de macht zouden willen overnemen, maar zij hebben weer geen rekening gehouden met het feit, dat ze nog niet beschikken over de volledige zeggenschap over onder meer het volksleven, dat heel erg belangrijk is in China en dat ze daarbij bepaalde intellectuele groepen tegen hebben, die ook nogal wat in de melk te brokkelen hebben, omdat ze een groot gedeelte van de provinciale amb-

tenarij vertegenwoordigen. Daar zitten de strijdigheden van China in deze dagen.

x U heeft naar voren gebracht dat er voor de mensheid een bewustzijnsverruiming komt. Kunt u vertellen op welke manier dat gestimuleerd zou kunnen worden? Door een levenshouding of door wat dan ook?

- Dat is heel moeilijk te doen, omdat elke algemene regel in dit geval meestal de verkeerde regel is. Wat voor tien mensen goed is, kan voor honderd mensen fout zijn. Daarom is een algemene regel niet te geven, maar ik kan wel een paar algemene feiten noemen.

In de eerste plaats: Steeds meer mensen krijgen last van dromen of dagdromen, die niet samenhangen met hun werkelijkheid, maar die - indien zij ze juist zouden interpreteren in de werkelijkheid - een verandering van hun gedrag zouden moeten inhouden.

In de tweede plaats: Bij zeer veel mensen ontstaat er een verschuiving in het herinneringsvermogen waardoor in vele gevallen in deze tijd, met beperking van eigen concentratievermogen, feiten uit het verleden in een geheel nieuw verband naar voren komen. Het is duidelijk dat mensen, die op deze manier zichzelf in een nieuw licht zien, anders zullen reageren. Als je cergelijke processen kent (de innerlijke gespannenheid, de verwachting die schijnbaar wordt beschaamd) en probeert je innerlijke kracht een beetje te activeren, dan zul je ongetwijfeld bijdragen tot een verdere bewustwording, ofschoon die lang niet voor iedereen dezelfde vormen zal aannemen.

Het spijt mij, ik had u ook liever een recept gegeven. Dat is niet mogelijk.

x U had het daarnet over de invloeden van 12 planeten. Kunt u dat iets nader toelichten?

- Twaalf planeten is niet helemaal juist, omdat we namelijk de zon en de maan als planeten meetellen. De maan kan beter worden aangeduid als aardsatelliet en de zon uit de aard der zaak als centrum van het zonnestelsel. Er vallen dus 2 af, er blijft over een serie van tien. Uit deze serie van tien zijn er een aantal bekend. Daarnaast zijn er een aantal minder bekende kleinere planeten. Deze spelen normaal niet zo'n grote rol. Nu gebeurt er het volgende: Daar de hoek van de omloopbaan van elke planeet enigszins afwijkt van die van de andere en daarbij de vorm nimmer zuiver rond is maar over het algemeen ovaal, komen er momenten voor waarin een aantal planeten a.h.w. aan de ene kant van de zon staan en een paar van deze onbekende planeten aan de andere kant van de zon. In deze gevallen zal de inwerking op de aarde dus veel groter zijn dan normaal. Dat is wel heel eigenaardig. Je zou kunnen zeggen: de invloed of de kracht van zo'n kleine planeet, beperkt als ze is, wordt aanmerkelijk versneld door het feit, dat er aan de andere kant van de zon andere planeten zijn. Deze planeten zijn dan de z.g. mysterie-planeten, omdat de werking ervan astrologisch nog niet berekend is.

Astrologie is een ervaringswetenschap. We moeten dus eerst een aantal horoscopen hebben gemaakt en die op hun juistheid hebben getoetst om enigszins te kunnen weten wat die planeten in de duidingen moeten betekenen. Wij noemen die planeten mysterie-planeten, omdat enkele ervan, als trans-Urane planeten vooral, een zeer grote mystieke inwerking schijnen te hebben. Men noemt ze wel eens: de planeten met de werking van achter de dood. Dat is waarschijnlijk een toespeling op hun verhouding tot Pluto. Deze planeten zijn volgens mij sterk stimulerend voor de innerlijke gevoeligheden van de mens. Zij hebben daarnaast de neiging om af te remmen wat van nabije planeten, met uitzondering van de zon, wordt uitgezonden.

Als we nu te maken hebben met een oppositie, b.v. Mars - Venus of Mars - Saturnus en er is een sterke invloed van een mysterie-planeet, dan wordt het effect van de oppositie trager en de invloed iets beperkter. Hebben we een driehoek, dan kan datzelfde optreden. Maar hebben we een vierkant, dan treedt juist vanuit de mysterie-planeten een aanmerke-

lijke versterking van het effect op, zodat de gebeurtenissen veel sneller gaan dan men normaal zou kunnen verwachten. Dat betekent in dit geval, dat de voorloop en achterloop die we kennen bij de astrologische duiding van een vierkantsaspect niet zo langdurig zijn. Het geheel, dat normaal misschien twee dagen zou duren, zal nu bij een juiste berekening, precies ongeveer $1\frac{1}{2}$ à 2 uur zijn. Maar gedurende die 2 uur is de invloed dan zo intens, dat de effecten daarvan veel eerder verwacht kunnen worden.

x Heeft dit te maken met de kracht van prana?

-- Prana op zichzelf is een vorm van energie die men in zich heeft en voor een deel uit de ruimte opneemt. Deze energie kan zich pas manifesteren, als ze door de mens of door levende wezens wordt gericht. Ze manifesteert zich dan als de geestelijke kracht van die wezens.

Of dat daarmee te maken heeft? Dat ligt vooral aan de mens zelf.

Je kunt nooit zeggen: Deze mens heeft astrologisch gezien zoveel prana, dus moet hij dan en dan zoveel prana-kracht kunnen manifesteren. Dat kan niet, want daarmee hangt samen: innerlijk levensritme, stoffelijke omstandigheden, wijze van voeding, van rust, het al of niet aanwezig zijn van bepaalde tekorten aan vitaminen en andere belangrijke stoffen. Dat alles speelt een rol. Je zou kunnen zeggen:

Prana is een soort etherische lading, die zich in de atmosfeer pleegt te bevinden en die de mens door de huid, maar hoofdzakelijk via de luchtwegen aan zijn lichaam toevoert, terwijl hij gelijktijdig via bepaalde chakra's eveneens een deel van die kracht kan opnemen. Hoe meer hij van die kracht opneemt, des te sterker is zijn onafhankelijkheid ten opzichte van de buitenwereld en des te groter zijn vermogen om door wilconcentratie en bewuste gerichtheid krachten van zich te doen uitgaan, die buiten hem bepaalde effecten tot stand brengen.

x Kunt u over de technische ontwikkeling in deze tijd nog wat vertellen?

-- De technische ontwikkeling in deze tijd is heel moeilijk, omdat op het ogenblik - en dat is al lange tijd het geval - men voornamelijk bezig is met de perfectionering van het oude. De laatste periode met werkelijk nieuwe uitvindingen ligt globaal genomen tussen 1941 en 1951. In die periode werden er inderdaad nieuwe ontdekkingen gedaan en een groot gedeelte ervan worden nu verder uitgewerkt. Er is dus geen werkelijke vooruitgang. Men zou kunnen zeggen: Er moeten geheel nieuwe benaderingen komen. Bij deze nieuwe benaderingen denk ik b.v. aan een andere methode om de kracht van de zon te benutten dan tot nu toe is gedaan.

Men heeft geprobeerd dit met z.g. zonnecellen te doen. Men heeft getracht dit met zonnefornuizen te doen. Men heeft warmte-opslag toegepast, maar zonlicht op zich, zelfs als het diffuus is, is ook een bepaalde energie, een zekere druk. Als men nu met die lichtdruk zou kunnen werken, dan zou men veel kunnen doen. Als je zou beginnen met bundeling van zonnekracht, dan zou je b.v. de polen tropisch kunnen maken, als je maar een voldoende aantal spiegelende vlakken, die richtbaar zijn, buiten de aardatmosfeer plaatst; en dat is mogelijk.

De interessantste ontwikkelingen liggen op het ogenblik eigen voornamelijk op psychologisch en paranormaal vlak.

De psychologie is een speculatieve wetenschap, laten wij dat niet vergeten. Jung is een filosoof. Freud is een man, die bij de feiten een verklaring vindt zonder dat ze de enig mogelijke verklaring is voor die feiten.

Zo zouden we nog een aantal andere filosofen kunnen noemen. De conditioneringstechnieken die men heeft bestudeerd zijn over het algemeen geldend, maar niet onder alle omstandigheden. Ze hebben daar teveel uitzonderingen op. Deze psychologie moet nu langzaam maar zeker af van haar zuiver persoonlijke benadering van de patient alleen; ze moet meer de contactwaarde van de patient gaan bezien. Datgene wat de psychiater doet, kan namelijk uw buurman ook doen; hij krijgt echter daar niet zoveel voor. Het enige dat een psychiater kan, is een conditie scheppen waardoor hij het gemakkelijker

doet. En dat komt grotendeels door de contactarmoede bij de mensen onderling of door het gebrek aan binding en vertrouwen tussen de mensen. Daãr op mag men zich dan wat meer richten. Men begint langzamerhand te herkennen waar eigenlijk de moeilijkheid zit. Het is net als met de tandarts. De tandarten zijn voortdurend bezig om uw gebit gezond te houden, terwijl ze aan rotte gebitten zoveel verdienen, dat ze daardoor eigenlijk geen tijd hebben om nieuwe patienten aan te nemen. Pas als ze die zouden aannemen, dan zouden ze meer mensen in de conditie brengen waardoor ze geneigd zouden zijn om de waarschuwing: houdt uw gebit gezond op te volgen. Dat zijn vaak fatale kringlopen

Ik meen, dat men deze gedragskringlopen beter gaat bestuderen en ze daardoor beter gaat kennen; en dat is zeer belangrijk. Verder meen ik, dat men tot een besef komt van de betekenis en de belangrijkheid van de normale intermenselijke verhoudingen, waardoor men het sociale geheel minder als een mechanisme en meer als een organisme gaat beschouwen. Ook dit is erg belangrijk bij de benadering van de massa. Dit impliceert in beide gevallen een aanmerkelijke wijziging van technieken.

Bij de parapsychologie is men steeds verder gekomen in de technische benadering van fenomenen. Men zal in de komende periode van 20 à 30 jaar ongetwijfeld zover komen dat men tot een controleerbaar contact met bepaalde entiteiten uit onze sferen zal kunnen komen door technische middelen waardoor het vervalsingseffect minder groot is. Daarnaast zal men komen tot de vaststelling van een aantal, waarschijnlijk psionisch genoemde krachten; dat zijn de energieën die het menselijk brein en de menselijke geest kunnen uitstralen in de omgeving. Ik meen, dat ook dit een vooruitgang zal zijn, omdat we dan van de huidige fenomenologische benadering kan komen tot een technische benadering waardoor de controleerbaarheid van de feiten toeneemt, de zekerheid van het geconstateerde groter is en - dit is heel erg belangrijk - de persoonlijke voorkeuren en interessen van de parapsychologen althans voor een deel worden uitgeschakeld.

Recycling-technieken zullen inderdaad worden ontdekt, maar die bestaan in feite reeds. Het enige is, men zal ze zodanig verfijnen dat de bruikbaarheid ervan toeneemt.

Dan is het misschien ook interessant op te merken, dat men bezig is met weerbeheersingsprojecten en dat deze (dat zal dan over meer dan 20 jaar zijn) op den duur kunnen leiden tot een redelijk grote klimaatbeheersing op de wereld. Dat kan ook belangrijk zijn.

Wat de ruimtevaart betreft, laten we precies zeggen zoals het is: De ruimtevaart is tot op dit ogenblik een prestigedrang van grote mogelijkheden, geëxploiteerd voor de liefhebberijen van wetenschappers. Wanneer men voor het eerst komt tot de vertaling van bepaalde signalen die men uit de ruimte opvangt - en die kans acht ik groot binnen 7 à 8 jaar - dan zou dit m.i. een totale vernieuwing van de benadering van de ruimtevaart betekenen en mogelijk ook gelijktijdig voeren tot het hanteren van nieuwe technieken en het ontwikkelen van nieuwe middelen.

x U bedoelt daarmee te zeggen dat er reeds signalen uit de ruimte zijn afkomstig van bewoonde planeten?

- Ja. Er zijn ontzettend veel signalen. Er zijn echter een paar moeilijkheden bij. Neem b.v. dit: Een signaal, dat over een zeer grote afstand moet worden uitgezonden, krijgt op den duur bij een benadering van de lichtsnelheid (wat met een magnetisch lichteffect mogelijk is, als er geen laser-voerstraal wordt gebruikt en dat kan alleen op korte afstanden) te maken met een z.g. "spot" effect waardoor het signaal steeds meer ineengedrongen wordt en op den duur zich als een aantal korte kraak-geluiden (ruis) laat horen in de ontvanger. Bij een vertraging met een factor van ongeveer 5000 blijkt, dat in die kraak-geluiden weer een aantal afzonderlijke en nu wel degelijk ritmisch te onderscheiden geluiden (ruis) zijn. Men ontvangt nu al die geluiden. Men is er soms mee bezig. Ik denk, dat wanneer men bepaalde

satellieten ook gaat gebruiken voor wat men noemt radio-astronomische verkenningen, het onvermijdelijk is dat men een paar signalen opvangt van een zodanige duidelijkheid dat het mogelijk is om deze met de op aarde bestaande apparatuur te vertragen en te ontleden. Men zal ze niet geheel kunnen begrijpen, maar men zal bepaalde wiskundige reeksen erin herkennen en op grond daarvan dus zelf gaan overwegen, of men ook dergelijke signalen kan uitsturen. De effecten, die dat zal hebben, zullen misschien een tijdje duren omdat dergelijke signalen over het algemeen afstanden van honderden lichtjaren afleggen en de dichtsbij zijnde bron toch altijd nogtien lichtjaren vergt. Dat wil zeggen: een signaal hier uitgezonden kan worden ontcijferd en beantwoord over rond 20 jaar. Daarmee moet men dus wel rekening houden.

- x Dan zien ze ook de vervorming en de absorptie van een signaal door alle interstellaire toestanden. Dat zijn problemen
- Dat zijn grote problemen, maar die zijn op te lossen. Als u weet, dat men op het ogenblik in de radio-astronomie reeds de mogelijkheid heeft om zoveel ruis te elimineren dat de "spot" signalen van bepaalde actieve kernen in de ruimte betrekkelijk gemakkelijk te placeren zijn, dan moeten we aannemen dat waar men over dergelijke filtermethoden beschikt, ook voor de signalen die ontvangen zijn en die ontleed moeten worden dit filtereffect reeds voldoende is om duidelijk te maken dat er wat aan de hand is. En dat zou kunnen leiden tot nieuwe technieken.

x De signalen, die worden uitgezonden ergens in het heelal, van welke energie-grootte zijn die dan wel. Je moet toch een bijzondere kracht hebben om een beetje behoorlijk signaal te krijgen.

- Als je een gebundeld signaal uitzendt, dan zul je voor een afstand van 10 lichtjaren genoeg hebben aan een zend-energie van ongeveer 170 megawatt, in die orde van grootte. Zoals u weet, kan een dergelijke energie worden opgewekt middels één gewone atoomcentrale. Die mogelijkheid bestaat reeds nu.

x Zijn er nog ontwikkelingen te verwachten in de geluidsbeheersing om daarmee krachten op te wekken?

- Daar zijn heel veel mogelijkheden voor. Een herontdekking van sommige ervan lijkt mij niet onwaarschijnlijk.

Ik wil eraan herinneren dat de voodoo nu nog gebruik maakt van bepaalde gemengde ritmen, die toch zeker wel een 8 à 9000 jaar oud zijn, juist omdat daarmee bepaalde spanningen kunnen worden opgewekt, bepaalde fenomenen kunnen worden veroorzaakt. De oude incantatiemagie, tot zelfs het z.g. oude magische orgelpijp-zingen dat o.m. in Griekenland bestond bij bepaalde orakels, wordt wel weer teruggevonden. Ik herinner u aan de wonderlijke werking, die kan uitgaan van het op de juiste wijze gezongen gregoriaans; een manier van zingen die nu nog bestaat. Overigens gaat dat in zijn modulaties praktisch terug tot Egypte, ongeveer 500 v. Chr. Die dingen zijn er wel, maar of de mensen ze zullen gebruiken, dat is sterk afhankelijk van de ontwikkeling die de mens doormaakt.

In deze tijd wordt geluid al gebruikt als verdoving. Daarnaast worden geluiden gebruikt om o.a. kippen te stimuleren meer eieren te leggen en om koeien rustig te houden waardoor ze een betere melkgift hebben, terwijl men ook al experimenten heeft gedaan met geluid om daarmee de groeiprocessen van o.a. graan (in feite grasachtigen) te bevorderen. Er wordt dus al veel mee gedaan. Maar of hiervoor nieuwe technieken ontdekt zullen worden, ik geloof dat niet zo. Eerst zal men de oude technieken moeten herontdekken en in hun werkelijke waarde gaan zien. Want fluitspelen is niet genoeg om de rijst beter te laten groeien. Maar als je de juiste toonsequentie gebruikt en je zou dat elke drie dagen gedurende 30 minuten doen, dan zou je daardoor wel een aanmerkelijk betere groei en waarschijnlijk ook een grotere dracht van deze graansoort tot stand kunnen brengen.

- x Het opwekken van geluidsgolven door bepaalde toonsequenties om een kracht vrij te maken die groter zal zijn dan atoomkracht.....
- Laten we hopen dat de mens dat niet uitvindt! Er zijn mogelijkheden. Als je nl. precies de juiste reeks tonen (dat is dan een 24-toonsreeks, er zijn een groter aantal fijne verschillen dan bij de normale toonscala), dus de juiste sequentie in de juiste tijdsduur volbrengt, dan grijp je nl. in in de omloopmogelijkheid waardoor moleculen aan elkaar worden gebonden. De atomen hebben een zekere beweeglijkheid in het molecuul. Dat betekent een enorme versnelling van het moleculair rotatieproces, wat een explosieve werking heeft. Die explosieve werking plus de nog aanwezige delen zouden dan inderdaad wel de kracht kunnen wekken van enkele tonnen T.N.T. Maar aan de andere kant denk ik niet, dat veel mensen dat nu graag zouden doen, omdat je het voorlopig zelf zou moeten doen; het ontploft waar je zit.
- x Als een componist een stuk componeert b.v. in het 12-tonigstelsel of in andere toonsoorten....(verdere uiteenzetting niet te volgen).
- De kans dat hij dan de juiste sequentie tot stand brengt in de juiste tijdsduur is heel klein. Er zijn heel veel dingen die daarbij een rol spelen, o.a. boventonen die erg belangrijk zijn en een subsoon-ritme. Maar gesteld, dat hij het allemaal bij elkaar krijgt, dan zou niemand die compositie ooit spelen..... De man zou er zelf aan te gronde gaan. Theoretisch bestaat die mogelijkheid wel, ofschoon het ongeveer gelijk is aan de mogelijkheid dat, als u dadelijk naar buiten loopt, u succumbeert als gevolg van de inslag van een meteorietje.
- x In aansluiting met het voorgaande: Is er in het verleden ooit bij ongeluk gebruik van gemaakt?
- Voor zover mij bekend is niet, omdat de enigen die er iets van wisten te bang waren om het te gebruiken. Men heeft alleen de meer beperkte mogelijkheden gebruikt en zelfs daar heeft men nog fouten gemaakt. Laten we daar niet te ver op ingaan, want elke destructieve mogelijkheid zal door de mens eerst destructief worden gebruikt voordat hij tot een meer opbouwend gebruik ervan komt. Daarom is het erg belangrijk, dat de mens voorlopig eerst eens zijn destructieve benadering van het atoomgeweld overwint. breeder-reactors die dan wel een bom zijn, maar het geeft zoveel winst. Als we daaraan voorbij zijn, dan komt misschien de tijd dat men deze dingen weer zou kunnen hanteren en gebruiken en dat de heel oude kennis dus weer herontstaat. Maar dat zie ik toch niet in de nabije toekomst.

SLOTWOORD.

De veranderingen in deze tijd zijn voor de meeste mensen ongelooflijk. Dat komt omdat ze er middenin zitten. Het tempo waarmee dergelijke veranderingen zich voltrekken is tamelijk hoog, indien wij het historisch bezien. Een totale verandering van de technische mogelijkheden binnen 20 à 25 jaar (uw wereld heeft die periode doorgemaakt) is historisch gezien ontzettend snel. Maar de mensen, die in die tijd leefden, hebben zich maar weinig daarvan gerealiseerd. Hoogstens hebben ze gevloekt omdat die auto's met hun geraas van 30 km per uur de paarden aan het schrikken brachten. Zo gaat het u ook.

U zit in een periode van zeer snelle en sterke veranderingen, niet alleen van sociale opzet en economische structuur, maar wel degelijk ook van de geestelijke opmaak van de mens. De menselijke mentaliteit, het geheel van zijn denkprocessen en zijn reactieprocessen wijzigt zich in een ontstellend snel tempo. U ziet het niet omdat het dag na dag een heel klein beetje gebeurt. Het ontgaat u, tenzij u terugkijkt. Maar dit betekent nog niet dat er geen veranderingen zijn in deze tijd.

Ik heb u enkele verschijnselen opgenoemd die direct kenbaar zijn, omdat u die doormaakt en daar veel aandacht aan wordt besteed. Maar geloof mij, soortgelijke processen spelen zich ook af in uw eigen omgeving. Dergelijke processen van ontbinding en reformatie spelen zich af in buurtgenootschappen, zelfs in de vriendenkring. De tijd verandert wel degelijk. Voor u is het geestelijk zeker belangrijker dat u deel heeft aan deze processen dan dat u ze geheel overziet. Want een menselijk leven is niet zo lang. Er is in de Ver. Staten een neger van 130 jaar en er zijn in de Sovjet Unie een paar heren, van wie de oudste op het ogenblik 128 jaar is. Er is zelfs een ballet van honderdjarigen. In Georgië bestaat er een groep zangers en dansers die nog regelmatig optreden. Het jonste lid daarvan (hij mag erbij vanwege de symmetrie) is 98 jaar. De anderen zijn allen ouder dan honderd jaar. Dus ik wil maar zeggen, wat is nu honderd jaar in de tijd, als je kijkt naar de werkelijkheid van je bestaan? Daarom zeg ik:

Het is niet zo belangrijk dat u die veranderingen juist registreert. Het is veel belangrijker dat u juist reageert. En dat reageren moet u niet doen volgens plan "dit is er aan het veranderen, dus zal ik zo ingrijpen", maar op het gevoel van harmonie en juistheid.

Indien u innerlijk steeds een gevoel van harmonie kunt handhaven, het gevoel van: "het is toch wel goed. Er is veel verkeerd in de wereld, maar ik heb er geen schuld aan, want ik doe het beste wat ik kan doen", dan heeft u al veel gedaan, vooral als u daarbij niet komt tot de veroordeling of verwerping van de anderen zonder meer. Dus niet andere mensen verwerpt, maar hoogstens datgene wat zij volgens u onjuist tot stand brengen. Als u daaraan begint, komt u zo dadelijk als vanzelf tot een geestelijke bewustwording. En dan zal hetgeen u doet in de vernieuwing voor u het juiste zijn.

De veranderingen van deze tijd gaan met een sneltreinvaart. Maar u kijkt niet naar buiten; u loopt gewoon door de wagens heen. Daarom denkt u misschien dat er weinig gebeurt. Misschien bent u erg ontsteld dat allerlei dingen, die u gedacht en gedroomd heeft, niet waar zijn geworden. Misschien meent u dat de wereld u onrecht heeft gedaan of dat er zoveel onrecht in de wereld is. Ach, lieve mensen, dat is het niet.

Realiseer u dat het allemaal aan het veranderen is. En als u denkt dat u machteloos bent, dan bent u al even dom. Want u bent niet machteloos, tenzij u ineens veel wilt bereiken. U kunt niet als eenling één regeerder in één jaar van gedachten doen veranderen.

Leef gewoon met uw medemensen. Probeer hen te helpen zichzelf te begrijpen. Laat hen ook hun eigen richting kiezen. Vertel hun niet alles wat goed voor hen is. Laat hen het zelf maar uitzoeken, maar help hen zichzelf te vinden. Laat uw innerlijke vrijheid, uw innerlijke kracht, uw geestelijke kracht ter beschikking staan van hen die ze nodig hebben. En als er dingen zijn die u verkeerd vindt, zeg het. Maak duidelijk dat u ze verkeerd vindt, maar ook waarom. Doe er zelf niet aan mee.

Het is dwaasheid tegen anderen te zeggen: je mag niet roken. Maar het is dwaas, als je denkt dat het slecht is om zelf te roken. Je moet bij jezelf beginnen. Het eigenaardige is, dat niet-rokers de rokers willen bekeren en niet-drinkers de alcoholici willen bekeren. Degenen die niet weten wat "high-zijn" betekent, zullen het druktst bezig zijn om al degenen die roesverwekkende middelen gebruiken te helpen terug te keren naar de werkelijkheid. Maar hoe kun je oordelen over dingen, die je niet zelf kent? Realiseer u dit. Maar u kunt uzelf zijn. U kunt zelf juist leven en een ander helpen om beter te leven, als hij dat wil.

Als iemand van het roken af wil, dan kunt u hem helpen. Maar als hij wil roken, dan moet u hem niet veroordelen.

Als iemand verdovende middelen gebruikt en hij wil ervan af, help hem dan om zichzelf te helpen, maar tracht niet de verantwoordelijkheid

voor hem en zijn genezing op u te nemen; dat moet hij zelf doen.

Help de mensen niet om sociaal mooie droombeelden te ontwikkelen, maar help hen wanneer ze zien dat er iets fout is om erover na te denken hoe 't anders zou kunnen. Laat hen praktisch zijn.

De verandering van deze wereld gaat vanzelf. Het zijn processen die niet zijn tegen te houden, die mede worden bepaald door de bevolkingstoename, de verontreinigingsprocessen, de wijze waarop de mens met zijn grondstoffen omspringt en alle andere dingen. U kunt het niet tegenhouden of veranderen. U kunt alleen maar daarop zo juist mogelijk reageren; en dat moet u vanuit uzelf doen. Dat kunt u niet aan anderen opleggen. Om het in christelijke termen te zeggen: Dwing geen om in te gaan, maar ga uit en verkondig. En dat is heel wat anders.

Er zijn heel veel mensen die zeggen: Het is voor je eigen bestwil. Als je het niet doet, dan sla ik je dood. Dat is bij heel veel mensen in Zuid-Afrika het geval. Die naturellen hebben het daar zo slecht niet. Als je ziet hoe ze b.v. in de Ver. Staten wonen of in bepaalde zwarte landen, hoe ze daar onder druk staan van hun eigen mensen, dan hebben ze het helemaal zo slecht niet. Maar, ze willen zichzelf zijn. En nu kun je zeggen: Ik weet wat goed voor jou is en als je dat niet aanvaardt, schiet ik je dood. Maar dat is niet de leer. Je moet hun leren begrijpen: a. wat ze hebben, b. wat ze willen hebben en c. wat de gevolgen zijn van een persoonlijke verantwoordelijkheid. Pas als je hun een vrijheid geeft waarbij ze niet over anderen, het bezit van anderen, de middelen of de kennis van anderen kunnen beschikken, tenzij hun dit vrijwillig wordt gegeven, maar waarin ze zelf wel mogelijkheden hebben, dan komen ze verder, ook als ze het daardoor een tijdje veel slechter krijgen.

De verandering speelt zich af en wij moeten helpen om die verandering harmonisch te doen verlopen. De verandering in deze tijd is niet iets wat één, twee, drie even van hoger hand besloten kan worden. Het is iets wat groeit in elke mens. Iets wat uit de mensen samen voortkomt. Een nieuwe band, een nieuw begrip, een nieuwe verbondenheid, maar ook een nieuwe vrijheid. Die dingen kun je hun alleen geven, indien je bereid bent hen te laten delen in je kracht, in je besef, in je harmonie zonder hen ooit te dwingen je te aanvaarden.

De verandering in deze tijd gaat in tempo. Misschien zult u over 5 jaar denken: Was dat toen zo? Hebben ze dat toen gezegd? Je kunt je nu niet meer voorstellen dat we ons toen daarover zo druk hebben gemaakt. Zo gaat dat.

Maak u geen zorgen, de tijd gaat verder, de verandering gaat verder. Ze is onstuitbaar, omdat ze van meer kosmische oorsprong is dan het menselijk denken en handelen. Leer in uzelf iets van de kosmos te beleven en te aanvaarden. Daarmee maakt u de verandering in de wereld tot een verandering die ook geestelijk belangrijk is, die voor de werkelijke vrijheid van de stofmens en van de geest van belang is. U leert de mens op aarde om steeds meer bewust contact te hebben met de werelden van het minder stoffelijke en de krachten die hij stoffelijk misschien moeilijk kan opbrengen te vervangen door of te compenseren met geestelijke krachten waarmee soms zoveel meer mogelijk is.

Dat is een verandering, die zich ongetwijfeld afspeelt, ook al is ze nog lang niet voltooid. Het tempo gaat echter snel en daarom is het goed om in jezelf vrede te vinden met wat er nu gebeurt om vanuit het gebeuren in een innerlijk besef van juistheid en van harmonie samen met anderen te veranderen.

:--: